

dağını, ona tâbi olduğunu çekinmeden saraha-
ten ve duyulan ihtiyaca göre belirtmek iktiza
ederdi.

2. Sonra yine aynı maddede müsteşar me-
selesi mevzu bahis oluyor. Evvelâ madde ka-
bul edildiği halde bilâhara, rapordan öğrendi-
ğimize göre, üzerinde görüşmek icab ediyor ve
asker kelimesinin tırnak içinde ilâve edilmesi
icab ediyor.

Maddeler tetkik buyrulduğu zaman Yük-
sek Heyetinizin müşahede edeceği gibi Millî
Savunma Bakanlığının içine Genel Kurmay
Başkanlığı girdikten ve Bakanlığa bağlı kuv-
vetler kurulduktan, Genel Kurmayın bütün
askeri teknik işleri üzerine aldıktan sonra
Millî Savunma Müsteşarlığına fazla bir şey
kalmıyor. Bütçe yapmak, muhasebe yapmak,
kavanin ve hukuk işi gibi zaruri ve fakat as-
kerî olmayan işler kalıyor ki, bunun için müs-
teşarın asker olması zarureti bendeniz kav-
rıyorum. Mademki, bu Bakanlıkta diğer Ba-
kanlıklar gibi bir Bakanlıktır yani Yüksek Hey-
etinizin huzurunda hesap vermeye her an hazır
olan iera kuvvetlerinin bir uzvunun idaresin-
dedir, onun kendisine en yakın ve idare işlerini
görebilecek müsteşar arkadaşını seçmek kadar
tabii bir hakkı olamaz. Tırnak içinde asker
olacaktır, şeklinde bunu göstermek, Millî Sa-
vunma Bakanının iera işini zorlaştırır kana-
atindeyim. Belki günün zaruretleri asker olma-
sını icab ettiriyor; bu eiheti Bakana bırakıl-
dır. Bugün Bakanlıkta bir tek Savunma Ba-
kanı Sivildir, müsteşardan itibaren hepsi baştan
aşağı askerdir. Bakana müsteşarını seçmek im-
kânını sağlamalıyız.

Sonra Genelkurmay Başkanlığı Millî Savun-
ma Bakanlığının içine girmekte ve askeri işlerle
direktöman ilgili olan bütün işleri bünyesinde
toplamaktadır. Genelkurmay, mademki Millî
Savunmaya giriyor. Mademki, askeri teknik,
talim ve terbiye, haber alma, ikmal ve seferber-
lik işleri ve sairiyi eline alıyor. Sivil Müsteşar-
ın bütçe, muhasebe ve kavanin dairesi ile hu-
kuk işlerini idareden âciz tasavvur edebilir mi-
siniz? Bunların dışında müsteşara bırakılan
hangi askeri işler vardır, bunu öğrenmek isti-
yorum?

Yüksek Heyetinizi daha fazla yoracak deği-
lim. Bir temenni ilâve ederek, sözlerime son
vereceğim.

Bu kanunun bir fıkrasında, «Bu teşkilât,
ordu kuruluş kadrolarında gösterilir», denil-
mektedir. Malûmu âliniz ordu kuruluş kad-
roları Yüksek Heyetinize gelmemektedir. Mese-
lenin nezaketi ve yurt müdafaasının hassasiyeti
bakımından Yüksek Heyet namına ve kanuna
istinaden bunu yalnız sizin adınıza Bütçe Ko-
misyonu yapmaktadır. Fakat geçen sene olduğu
gibi bu sene de Bütçe Komisyonunda yapılan
münakaşalar da şunu göstermiştir ki, ordu ku-
ruluşu bahsederken bunun içinde alacağımız,
vuzuhlandıracağımız ve Yüksek Heyetinizin
tasvibine sunacağımız kadrolar vardır. Bir mu-
ayene heyetinin, bir satınalma heyetinin, bir as-
kerlik şubesi kadrosunun ordu kuruluşu içinde
kalanması zarureti bendeniz anlamadım. Bakan-
lık merkez teşkilâtı kadroları da dairelerin ismini
bildirmeden, numaralandırarak şu dereceden şu
kadar subay demek suretiyle tesbit edilmesini,
mahzurunu bendeniz mümkün ve faydalı bul-
maktayım. Bu itibarla temennim ilk fırsatta,
ordu kuruluş kadroları yine gizli devam etmek-
le beraber, sır olmaktan çıkmış mütaahhitle te-
masta, vatandaşla temasta, herhangi bir bakan-
lıkta mukabil teşkilâtını kurmuş hizmetler kad-
rosunun tesbitidir dese, kolordu, alay kurutuluşu
gibi seyyaliyet içinde bize isim vermeden mer-
kez teşkilât yapmak bugünün mürakabe zihni-
yetine uymaz. Bu itibarla çok temenni ederim.
ya şimdiki Millî Savunma Bakanından veyahut
bu hususta fikirler biraz daha müsamaha peyda
ettiği zaman, bundan sonra gelecek Millî Sa-
vunma Bakanından, Millî Savunmayı iki kısma
ayırırsınlar bir tanesi memleket müdafaasını il-
gilendiren kısımdır ki, bunlar her zaman sırdır.
İkincisi de diğer bakanlıkların işlerine mütena-
zir işler görür satınalma, muayene komisyonları,
askerlik şubeleri gibi dairelerin kadrolarını bil-
meliyiz. Askerlik şubelerinde 247 albayın çalış-
tırılması Bu memleketin kadro imkânlarını bir
derece tensiki bakımından biraz mübalâğalı ol-
sa gerek. Sır kabul edilmeyen ve ordu bünye-
sinden ayrı olan bu sabit hizmetlerin kadrosu
yapılırsa, hem Millî Müdafaâ işlerimizi görür
hem de Millî Savunmamız hizmetlileri için da-
ha fazla para ayırmak imkânlarına malik olu-
ruz.

Benim şu konuşmalarım, tasrının ilminü hak-
kındaki konuşmalarım apoletinde bir tek yıldız-
olan bir teğmenin konuşması telâkki edilme-